

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 169/2024-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Cubinková, s.r.o., Mickiewiczova 2, Bratislava, proti postupu Mestského súdu Bratislava III v konaní sp. zn. B1-27Cb/30/2011 takto

r o z h o d o l :

- Postupom Mestského súdu Bratislava III v konaní sp. zn. B1-27Cb/30/2011 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Mestskému súdu Bratislava III **prikazuje**, aby v konaní sp. zn. B1-27Cb/30/2011 konal bez zbytočných prietáhov.
- Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadosťučinenie **5 000 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava III **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Mestský súd Bratislava III **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **856,75 eur** a zaplatiť ich jeho právnomu zástupcovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
- Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. februára 2024 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu, na ktorý prešiel výkon súdnictva z Okresného súdu Bratislava I. Mestskému súdu žiada prikázať konať bez zbytočných prietáhov a zároveň žiada priznať finančné zadosťučinenie 15 000 eur.

II.

2. Sťažovateľ sa žalobou z augusta 2010 domáha zaplataenia náhrady za užívanie jeho pozemkov žalovaným mestom. Proti v prospech sťažovateľa v októbri 2010 vydanému platobnému rozkazu podalo mesto odpor a v marci 2011 krajský súd rozhodol, že príslušný na konanie je Okresný súd Bratislava I. Pojednávanie nariadené na máj 2012 bolo bez prejednávania veci odročené. V apríli 2015 sťažovateľ navrhol prerušiť konanie do skončenia iného konania. Preto bolo na tento mesiac nariadené pojednávanie odročené a okresný súd v máji 2015 prerušil konanie až do právoplatného skončenia iného konania. K tomu došlo v septembri 2018. Okresný súd následne nariadil pojednávanie na marec 2020. To však bolo pre pandémiu odročené na máj 2020. Okresný súd rozsudkom z mája 2020 konanie o zaplataenie 23 397,73 eur pre späťvzatie žaloby zastavil a sčasti o zaplataenie 73 460,87 eur žalobe vyhovel. Proti tomu podalo v júni 2020 žalované mesto odvolanie, ktoré bolo krajskému súdu predložené v júli 2021. Krajský súd uznesením zo septembra 2023 rozsudok okresného súdu sčasti vyhovujúcej sťažovateľovi zrušil a vec vrátil mestskému súdu.

III.

3. Sťažovateľ namieta neefektívny postup súdu. Zdôrazňuje, že konanie trvá takmer štrnásť rokov, hoci rozhodovanie o jeho žalobe nie je právne zložité. Už len samotná dĺžka konania podľa neho dáva dostatočný podklad na rozhodnutie o porušení jeho ústavných práv. Sťažovateľ zdôrazňuje rozpory a nejednotnosť v rozhodnutiach súdov, pričom poukazuje na iné konanie, v ktorom mu bola priznaná obdobná náhrada. Extrémne prieťahy podľa sťažovateľa opodstatňujú aj vyslovenie porušenia práva na súdnu ochranu. Priznanie finančného zadost'učinenia odôvodňuje dlhotrvajúcou právnou neistotou, opakovanou úplnou nečinnosťou a dlhodobou neefektívnosťou mestského súdu.

4. Mestský súd zrekapituloval, že vec bola pridelená postupne ôsmim sudcom. Uznan, že v konaní došlo k prieťahom od septembra 2012 do marca 2015 a konanie ovplyvnilo aj jeho prerušenie, čo mu nemožno pričítať. Napokon zdôrazňuje neprimerané zaťaženie, za čo zodpovedá štát.

IV.

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K odstráneniu tohto stavu dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04). Porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa skúma s ohľadom na okolnosti prípadu z pohľadu (i) právnej a faktickej zložitosti veci, (ii) správania účastníka a (iii) postupu súdu (I. ÚS 41/02). Prihliada sa aj na význam sporu pre sťažovateľa (II. ÚS 32/02).

6. Konanie o zaplataenie náhrady za užívanie pozemkov predstavuje štandardnú agendu súdov, ktorá je poznačená právnou náročnosťou vyplývajúcou z nestabilnej judikatúry v otázke charakteru tohto nároku. K predĺženiu konania prispelo i jeho približne viac ako trojročné prerušenie, ku ktorému došlo na návrh sťažovateľa. Význam sporu pre sťažovateľa spočíva vo výške uplatneného plnenia.

7. Rozhodujúcim prvkom toho, že konanie nie je ani po 14 rokoch od jeho začatia skončené, bol postup okresného súdu bezprostredne po začatí sporu. Od podania žaloby až do prerušenia konania, teda za obdobie približne piatich rokov, nedošlo ani k jednému prejednávaniu veci na pojednávaní. Tomu nasledovalo obdobie viac ako troch rokov prerušenia konania. Ani potom však okresný súd nekonal priebežne, keďže ďalšie pojednávanie, na ktorom rozhodol, sa konalo

až v máji 2020. K ďalším priet'ahom došlo po podaní odvolania v júni 2020, ktoré bolo krajskému predložené po viac ako roku až v júli 2021. Napokon k celkovej dĺžke konania prispelo to, že krajský súd po viac ako dvoch rokoch od predloženia odvolania rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Ani potom však mestský súd v konaní nepokračuje nariadením pojednávania.

8. Procesný postup mestského súdu tak vedie k tomu, že konanie ani po 14 rokoch od jeho začatia nie je skončené. Mestskému súdu nemožno pričítať obdobie približne piatich rokov prerušenia konania a odvolacieho konania. Za dobu približne deviatich rokov okresný súd v podstate vo veci vykonal len jedno pojednávanie, na ktorom aj rozhodol. To však pre zrušenie rozsudku okresného súdu nevedlo k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa. Samotná dĺžka konania nie je súladná nielen s ústavnými právami sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale ani s jeho základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Deväť rokov postupu okresného súdu bez právoplatného rozhodnutia zasahuje do samej podstaty tohto základného práva. Preto bolo v rozsahu všetkých uplatnených ústavných práv ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyhovené a mestskému súdu prikázané, aby konal bez zbytočných priet'ahov. Bez významu vo vzťahu k tomu záveru sú návrhy mestského súdu na vyslovenie zodpovednosti štátu za priet'ahy. Tak tomu aj nepochybne je. Systémové zlyhania správy súdnictva nezabavujú štát zodpovednosti za porušenie ústavných práv sťažovateľa. Úlohou ústavného súdu však nie je analyzovať správu súdnictva a vyjadrovať sa k tomu, ktorá jej zložka prispela k porušeniu ústavných práv.

9. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04). Tak je to aj v tomto prípade, v ktorom rozhodujúcim faktorom pri zistení porušenia ústavných práv sťažovateľa bola úplná nečinnosť súdu. S prihliadnutím na celkovú dĺžku konania, správanie sťažovateľa, význam rozhodnutia pre sťažovateľa a postup súdu bolo sťažovateľovi podľa čl. 127 ods. 3 ústavy priznané finančné zadosťučinenie 5 000 eur s tým, že vo zvyšnej časti jeho návrhu nebolo vyhovené.

V.

10. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu mestský súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli právnym zastúpením a ktorých výška 856,75 eur bola určená podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti 2 x 343,25 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 13,73 eur) predstavuje 713,96 eur k čomu treba podľa § 18 ods. 3 vyhlášky pripočítať daň z pridanej hodnoty 142,79 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. apríla 2024

Robert Šorl
predseda senátu